

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Képzési szint	BA/BSc	Tagozat	Nappali / levelező	Tanév/félév	2024- 2025
---------------	--------	---------	-----------------------	-------------	---------------

Tantárgyleírás

A tantárgy címe	Valószínűségszámítás és ökonometria
Tanszék	Matematika és informatika
Képzési program	071 Számvitel és adóügy
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	A tantárgy típusa: kötelező Kreditérték: 3 Előadások: 18 Gyakorlati (szemináriumi) foglalkozások: 18 Laboratóriumi foglalkozások: 0 Önálló munka: 54
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Dzjámkó Viktória a pedagógia tudományok kandidátusa, a matematika és informatika tanszék docense e-mail: dzamko.viktoria@kmf.org.ua
A tantárgy előkövetelményei	
A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei	Cél: A "Valószínűségelmélet és ökonometria" oktatási tudományág a valószínűségi kutatások megszervezésével és a valószínűségi információk feldolgozásával kapcsolatos szakmai ismeretek komplexumának kialakítását, valamint a sztochasztikus adatok gyűjtésének, feldolgozásának, rendszerezésének és elemzésének készségeit biztosítja a hallgatóknak. A komplex folyamatok és jelenségek ökonometriai mérési és valószínűségi elemzési módszereinek elsajátítása a különböző területeken magasan képzett szakemberek képzésének szerves része. A tudományág tanulmányozásának befejezése után a hallgatók képesek lesznek: - statisztikai adatokat és valószínűségi információkat gyűjteni, csoportosítani és elemezni; - a kapott számítási adatokat speciálisan kialakított táblázatok és diagramok formájában benyújtani;

- az aggregátumok szerkezetének általános jellemzőit kiszámítani;
- kiszámítja a szükséges jellemzőket, mutatókat és együtthatókat;
- mintavizsgálattal elemzést készíteni;
- mutatókat számítani egy bizonyos jelenség dinamikájának intenzitásának meghatározására, fejlődésének fő tendenciáinak meghatározására;
- a vizsgált jelenségek közötti összefüggés mértékének meghatározása;
- előre meghatározott index mutatók kiszámítása.
- meghatározni a közgazdasági tudományágak közötti mennyiségi összefüggéseket jellemző függőségi paraméterek értékelési módszereit.

Az akadémiai diszciplína feladata a különböző gazdasági mutatók közötti összefüggéseket mennyiségileg és minőségileg leíró ökonometriai modellek felépítésének módszereinek, valamint az előrejelzések és becslések felépítésének tanulmányozása.

A kurzus tanulásának eredményeként a hallgatóknak: ismerni a regressziós és korrelációs elemzési módszerek fő lényegét, jellemzőit, a legkisebb négyzetek módszerének alkalmazását a gazdasági mutatók közötti összefüggések vizsgálatára; a statisztikai egyenleteken alapuló kvantitatív elemzés empirikus módszerei, a főbb gazdasági mutatók és becslések előrejelzésének kiválasztásának és felépítésének módszerei.

Legyen képes gazdasági rendszerek ökonometriai elemzésére, lineáris, nemlineáris, többszörös regressziós egyenletek megalkotására és azok főbb statisztikai becsléseinek megtalálására, az indikátorok minőségi hatásának vizsgálatára a társadalmi-gazdasági folyamatok fő gazdasági paramétereire. Legyen képes a különböző gazdasági mutatók előrejelzési modelljeinek felépítésére, a kapott előrejelzések becsléseinek megtalálására, a modellek megfelelőségének ellenőrzésére.

Általános kompetenciák:

ZK 1. A modern ismeretek tanulásának és elsajátításának képessége.

ZK 2. Képes absztrakt gondolkodásra, elemzésre és szintézisre.

ZK 4. Képes önálló munkavégzésre.

ZK 8. A tárgykör ismerete és megértése, valamint a szakmai tevékenység megértése.

ZK 13. Képes a megfelelő szintű kutatás végzésére.

szakmai (speciális) kompetenciák:

FC 1. Képes a gazdaság fejlődési tendenciáit a makro- és mikroökonómiai elemzés eszközeivel vizsgálni, általánosításokat tenni az egyes jelenségek

	megnyilvánulásának értékelésére vonatkozóan, amelyek a gazdaság modern folyamataira jellemzőek. A program tanulási eredményei: "Ökonometria". 1. témakör. A valószínűségszámítás empirikus és logikai alapjai. 2. téma. Független tesztek vázlata 3. téma. Véletlen változók és közgazdasági értelmezésük 4. téma. Egy valószínűségi változó eloszlási törvényei és numerikus jellemzői 5. téma. Többdimenziós valószínűségi változók 6. téma. Ökonometria tantárgy. Az ökonometriai kutatás módszertana. 7. téma. Egyszerű és többszörös lineáris regresszió. A legkisebb négyzetek módszere 8. téma: Többszörös lineáris regresszió. Hipotézisvizsgálat 9. téma. Multikollinearitás és hatása a modellparaméterek becslésére 10. téma. Heteroscedaszticitás. A legkisebb négyzetek általánosított módszere 11. téma. Ökonometriai modell felépítése autokorrelált reziduumokkal 12. téma. Gazdasági dinamikus modellek folyamatos idővel
--	---

A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei

Félévi feladat	Elérhető pontszám	Értékelés szempontjai
Aktuális értékelés és önálló munkavégzés	40	
moduláris vezérlés működik	60	

A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények

Akadémiai integritási politika

Minden írásos munka megvizsgálásra kerül plágium szempontjából, és olyanok, amelyeket a szerző szövegének legalább 80%-os eredetiségével készítettek el. Az írásbeli ellenőrző feladatok során a másolás tilos. A mobil eszközök használata a különböző teljesítményellenőrzések során csak a tanár engedélyével engedélyezett.

[\(Положення про академічну доброчесність, в ЗУІ \)](#)

[A KMF akadémiai integritásra vonatkozó szabályzata](#)

[\(Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ \)](#)

	<u>Az oktatás minőségének belső biztosítási rendszeréről szóló szabályzat a KMF-ben.</u> Technikai és szoftveres ellátottság A tantárgy oktatása a következő módszertani eszközök alapján történik: nyomtatott források, amelyek tükrözik a tudomány tartalmát; elektronikus források, amelyek tükrözik a tudomány tartalmát, gyakorlati feladatok. multimédiás prezentációk az oktatási foglalkozásokhoz
A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok	1. Васильків І.М. В Основи теорії ймовірностей і математичної статистики : навч. посібник. –Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 184 с. ISBN 978-617-10-0354-5 2. Теорія ймовірностей та математична статистика (конспект лекцій + тести) : навчальний посібник. Вид. 2-ге, допов. / Я.Т.Соловко, П.Г.Остафійчук, О.З.Гарпуль, С.А.Войтик. – Івано-Франківськ: Репозитарій / ЗВО «Університет Короля Данила», 2021. – 150 с. 3. Теорія ймовірностей і математична статистика: Навч.-метод. посібник. у 2 ч. Ч. І. Теорія ймовірностей / В. І.Жлуктенко, С. І. Наконечний – К.: КНЕУ, 2019. — 304 с 4. Теорія ймовірностей і математична статистика: Навчальний посібник / М. К.Бугір – Теорнопіль, «Підручники й посібники», 2020 р. — 404 с. 5. Теорія ймовірностей і математична статистика: Навчальний посібник / Барковський В.В., Барковська Н.В., Лопатін О.К. – Київ: Центр навчальної літератури, 2019. — 424 с. 6. Теорія ймовірностей і математична статистика: Посібник з розв'язування задач / Г.І. Кармелюк – Київ: Центр навчальної літератури, 2019. — 576 с. 7. О.В.Козьменко, О.В.Кузьменко. Економіко-математичні методи та моделі (економетрика). Навчальний посібник, 2019. Видавництво Університетська книга, 406 с. ISBN 978-966-680-722-2